

ons kenmerk: SV d1518
uw kenmerk: ZD/BVW

contactpersoon
Steven Verbanck
Stafmedewerker leefmilieu
T +32 2 211 56 12
Steven.verbanck@vmsg.be

datum: 07/06/2022
bijlagen: -

Kabinet van de Vlaamse minister van Omgeving
t.a.v. Bert Van Weerd
Koning Albert II-laan 7
1210 Brussel

Ontwerp Optimalisatie Omgevingshandhaving

Mevrouw de minister,

Hierbij bezorgen wij u ons advies over het voorontwerp van decreet “over de optimalisatie van de omgevingshandhaving” (Vlaamse Regering, 13 mei). Bedankt om ons daarover om advies te vragen.

De voor ons belangrijkste wijziging is **het terugvloeiën van eventuele handhavingsinkomsten naar het bestuur dat er de moeite voor deed**. Die wijziging komt tegemoet aan een vraag van de gemeenten en werd al aangekondigd in het regeerakkoord. **Daarom is de VVSG uiteraard erg tevreden met deze wijziging.**

1. Terugvloei handhavingsinkomsten

De voor ons belangrijkste wijziging is **het terugvloeiën van eventuele handhavingsinkomsten naar het bestuur dat er de moeite voor deed**.

Door de wijziging zullen naast de bestuurlijke dwangsommen (die nu al naar de lokale besturen gaan) ook de eventuele opbrengsten van de uitvoering van gerechtelijke maatregelen en de overige bestuurlijke maatregelen naar de lokale overheid terugvloeiën wanneer zij de volledige procedurelast heeft gedragen. (art. 23 = art. 6.5.1 VCRO)

Voor bestuurlijke maatregelen en veiligheidsmaatregelen inzake milieu wordt hetzelfde terugvloei-principe verduidelijkt in het milieuhandhavingsdecreet (art. 12 = art. 16.5.1 DABM)

Die wijziging komt tegemoet aan een vraag van de gemeenten en werd al aangekondigd in het regeerakkoord. Daarom is de VVSG uiteraard erg tevreden met deze wijziging.

We vinden het wel vreemd dat de terugvloei **alleen** geldt **als** de **gemeente** de **enige** eiser is. Waar bestuurlijke bevelen altijd slechts één auteur hebben, kan het bij gerechtelijke uitspraken wel voorkomen dat er meerdere eisers zijn. Stond de gemeente

samen met de Vlaamse overheid voor de rechter, dan geven we er de voorkeur aan de inkomsten **toch** te laten terugvloeien naar de gemeente **in de gevallen waar de gemeente de oorspronkelijke vordering instelde**. De gemeente heeft in dat geval ook de moeite moeten doen om de goedkeuring te krijgen van de Hoge Raad voor de Handhavingsuitvoering vooraleer ze haar vordering mocht instellen. Eén woord aanpassen in het ontwerp is daarvoor voldoende: “*Dat geldt alleen als ze ~~alleen~~ oorspronkelijk door de burgemeester of de gemeentelijk stedenbouwkundige inspecteur respectievelijk zijn gevorderd, opgelegd of aangegaan*”

Wij hebben daarnaast nog een opmerking over de **overgangsbepaling**. (art. 24 = art. 7.7.12 VCRO) In het ontwerp geldt de wijziging alleen voor herstellvorderingen die worden **ingesteld** na de goedkeuring van het decreet. Volgens de memorie van toelichting is dit te verantwoorden omdat totnogtoe de Vlaamse overheid (gewestelijk stedenbouwkundig inspecteur) zich altijd zou hebben aangesloten bij een proces van de gemeente. Dat is volgens ons niet altijd zo. Wij zouden graag zien dat deze wijziging ook ten goede komt aan gemeenten die nu al alleen voor de rechter staan. Wij vragen daarom om de wijziging ook te laten gelden voor veroordelingen **uitgesproken** na de goedkeuring van het decreet, ook al werd die vordering ingesteld voor de goedkeuring van het decreet. De terugvloei geldt dan alleen als de gemeente in die zaak de enige partij was die herstel vorderde, want die voorwaarde staat al in het ontworpen artikel 6.5.1 (al. 3): “Dat geldt alleen als ze alleen door de burgemeester of de gemeentelijk stedenbouwkundige inspecteur respectievelijk zijn gevorderd, opgelegd of aangegaan.”

2. Kentekenaansprakelijkheid

De VVSG is het ermee eens dat het opsporen van een verdachte van onder andere sluikstorten eenvoudiger wordt gemaakt met een vermoeden van schuld van de kentekenhouder van een motorvoertuig zoals dat al bekend is in de verkeerswetgeving. (art. 4 = art. 16.3.26ter DABM)

Het gaat om:

- gemotoriseerd verkeer door natuurgebied (bv. motocrosser of quad), (2°) wat heel nauw aansluit bij een verkeersovertreding;
- sluikstorten of jachtmisdrijf als dat gepleegd is door een motorvoertuigbestuurder of met behulp van een motorvoertuig (1° en 3°) en
- eender welke andere milieu-overtreder als de dader een motorvoertuigbestuurder is en hij opzettelijk weigert zich te identificeren (4°).

3. Stedenbouwkundige voorwaarden bij een melding

De stedenbouwkundige voorwaarden die zijn opgelegd bij een stedenbouwkundige aktename konden totnogtoe ongestraft overtreden worden. **De VVSG is het ermee eens** dat het niet naleven ervan voortaan wel gehandhaafd kan worden omdat dit een stedenbouwkundige inbreuk wordt. Ook het niet naleven van de voorwaarden van het zorgwonen of het niet melden van het beëindigen van het zorgwonen zullen handhaafbaar worden. (art. 17 = art. 6.2.3, 3° VCRO)

4. Zijn alle verschillen tussen milieu en ruimtelijke ordening te verantwoorden?

De gemeenten pleiten er steeds voor om inzake handhaving verschillen tussen milieu en ruimtelijke ordening weg te werken, tenzij zo'n andere regeling te verantwoorden is door een inhoudelijk onderscheid tussen milieu en ruimtelijke ordening.

Een blijvend verschil tussen beide sectoren dat volgens ons moeilijk te verantwoorden valt, is de mate waarin toezichthouders ook aan opsporing mogen doen. Terwijl milieuhandavingsdecreet uitgaat van een functionele scheiding tussen toezicht en opsporing (zie o.a. art. 16.3.8 en 16.5.5 e.v. DABM), hebben alle verbalisanten ruimtelijke ordening per definitie opsporingsbevoegdheid. (art. 6.4.2 VCRO)

Daardoor is het nodig specifiek voor milieuhandhaving te voorzien dat de toezichthouder nog mag voortwerken aan zijn dossier na de vaststelling van een overtreding (overgang van toezicht naar opsporing) terwijl dat niet nodig zou zijn bij ruimtelijke ordening. :

- Zo expliciteert het ontwerp dat een milieutoezichthouder een **aanmaning** mag geven na de vaststelling van een overtreding. (art. 5 = art. 16.3.27 DABM) Dat lijkt vanzelfsprekend, maar is het niet als toezicht (toezichthouder geeft aanmaning) eindigt wanneer opsporing (overtreding vastgesteld) begint.
- Het ontwerp bevat ook een nieuw artikel over de manier waarop de milieutoezichthouder de vermoedelijke overtreder mag **verhoren** (art. 15 = art. 16.5.13 DABM)

5. Nood aan ondersteuning

Het is nodig dat de Vlaamse overheid inhoudelijke ondersteuning biedt aan de gemeentelijke personeelsleden die de nieuwe regels zullen moeten toepassen. Dat is nodig bij elke wijziging, en in het bijzonder voor de nieuwe regels over het **verhoor** (art. 15 = art. 16.5.13 DABM)

Het ontwerpartikel verwijst zelf expliciet naar de formaliteiten uit artikel 47bis van het Wetboek van Strafvordering. Dat is geen sinecure voor milieutoezichthouders. De zgn. **Salduz-regels** zijn wel gekend bij de politie, die geregeld formele verhoren doet, maar niet bij de milieutoezichthouders. Specifiek hiervoor hebben de gemeenten nood aan modeldocumenten en standaard-procesbeschrijvingen.

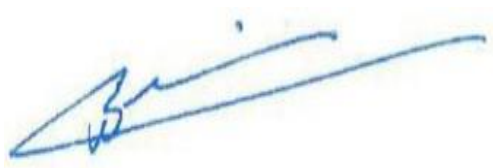
6. Handhaving rioolaansluiting

Daarnaast heeft de VVSG nog een aanvullende bedenking, die een wijziging van het **milieuhandavingsbesluit** vereist:

De VVSG vraagt dat intergemeentelijke samenwerkingsverbanden ervoor kunnen kiezen om slechts op een beperkt deel van Vlarem toezicht te houden, waarbij de opleidingsvereisten voor de betrokken personeelsleden dan uiteraard alleen op dat beperkt deel slaan. Concreet zouden op deze manier rioolbeherende samenwerkingsverbanden toezicht kunnen houden op de **correcte aansluiting op het rioolstelsel**. Eén van de drempels waarom ze dit vandaag niet doen is omdat het voor

hun medewerkers geen zin heeft om een opleiding te volgen voor de volledige milieuwetgeving.

Met vriendelijke groeten

Wim Dries
Voorzitter VVSG

Kris Snijkers
Algemeen Directeur VVSG